

Illustrerede KLASSIKERE

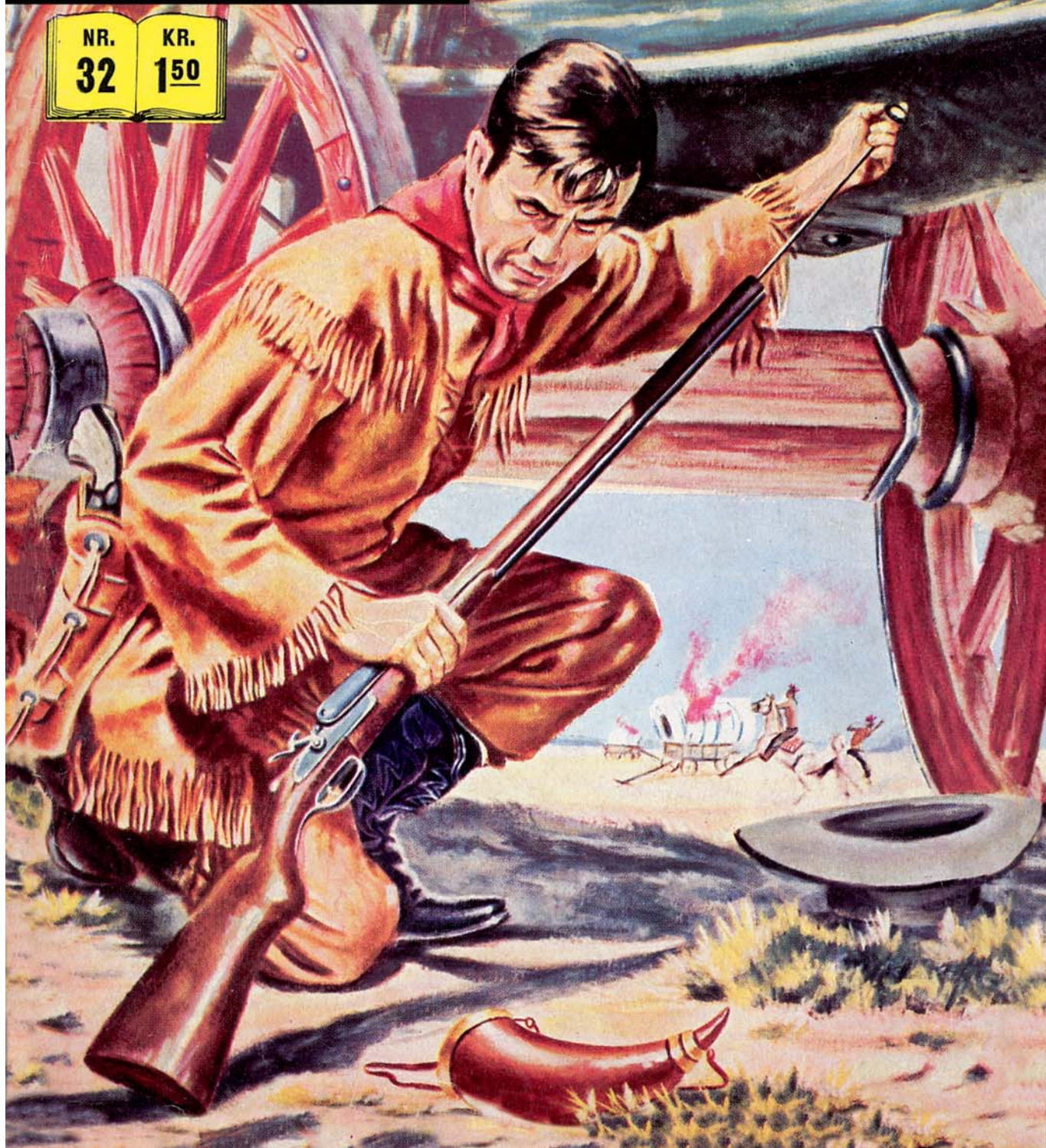
De bedste fortællinger af
verdens største forfattere

PRÆRIE- VOGNEN

Emerson Hough

NR.
32

KR.
150

Vestens kronikør

af Haakon W. Isachsen
bearbejdet til dansk af
Anders Hjorth-Jørgensen

Emerson Hough

Emerson Hough, forfatteren til *Prærievognen*, har ikke ligefrem fået sit navn bøjet i neon i litteraturhistorien. Dermed være ikke sagt, at han er uden betydning, men hans position i amerikansk litteratur- og kulturhistorie er ikke begrundet af kunstnerisk kvalitet men af hans valg af temaer og behandlingen af disse.

Hough så den amerikanske ekspansion mod vest og det præg, den satte på nybyggerne, som essensen af amerikansk kultur. I sit forfatterskab vendte han igen og igen tilbage til periodens værdier og idealer.

AMERIKANER!

I 1683 emigrerede landmanden, kvækeren John Hough fra Chester i England med sin kone Hannah og sønnen John og ankom i skibet "Friendship" til Pennsylvania, hvor de slog sig ned i Bucks County. Senere flyttede slægten til Loudoun County i Virginia. Emersons forældre, Elizabeth og Joseph Bond Hough, flyttede fra Virginia til Iowa i 1852. Fem år senere, 28. juni 1857, blev Emerson Hough født.

Han var stolt af sin afstamning - af slægtens rødder i England, i Sydstatene og blandt de første immigranter. Han mente, det gjorde ham til "100% amerikaner".

Som barn var Emerson meget syg og måtte holde sig i ro. Derfor læste han meget, og favoritterne var romantisk-historiske fortællinger som Lord Alfred Tennysons *Idylls of the King* om kong Arthur og ridderne af det runde bord og Walter Scotts *Ivanhoe*. Men den bog, som skulle få størst betydning for ham både personligt og litterært, var Howard Howes *Historical Collections of the Great West* fra 1851. Hough skrev senere i livet: "Jeg synes stadig, den er en af Amerikas største bøger, for den viste os Amerika, som det var en

gang ... det mest vidunderlige land, som nogensinde er blevet civiliseret."

Efter endt skolegang begyndte han i 1876 at studere på University of Iowa. Emerson selv havde ikke specielt lyst til jurastudiet, men følte sig presset af faderen. Det manglende engagement i faget betød, at han i stedet brugte tiden på alle mulige andre aktiviteter. Han var med på fodboldholdet og redigerede og skrev til studenteravisen. Desuden skrev han små epistler om friluftsliv og jagt til forskellige Østkyst-magasiner.

I 1880 fik han imidlertid sin eksamen, og to år efter fik han bevilling som advokat i hjembyen Newton.

WHITE OAKS, NEW MEXICO

En uheldig kærlighedsaffære gav ham lyst til at flytte mod vest, og i 1883 slog han sig ned i byen White Oaks, New Mexico.

New Mexico havde blot få år tidligere oplevet den blodige og berygtede Lincoln County War (1877-78), hvor Billy the Kid deltog som betalt revolvermand.

Opholdet i White Oaks prægede Emerson Hough stærkt. Senere i livet stod den nærmest som det forjættede land i hans bevidsthed: "Hvis der var et sted i verden, der var som White Oaks, New Mexico, i 1880, ville jeg tage det næste tog dertil," skrev han i et brev i 1920.

Årsagen til, at han havnede i White Oaks, var, at en ven inviterede ham til at blive partner i sit advokatfirma. Arbejdsbyrden for de to advokater var ikke voldsom stor, så Hough brugte mere og mere af sin tid på jagt og specielt bjørnejagt. Den i opvæksten så svagelige Emerson udviklede sig til at blive et ihærdigt friluftsmenneske. Efterhånden, som årene gik, kunne han prale af at have jaget og fisket i hver eneste stat i USA - samt i Canada og Mexico.

VILDMARKSLIV OG FORFATTERSKAB

Friluftslivet gav ham stof til skribentvirksomheden. Mens han boede i White Oaks skrev han for tidsskrifter som *American Field*, *Field and Stream* og *Outing*. Samtidig skrev han til den lokale ugeavis *Golden Era*, hvor han også i perioder fungerede som redaktør. Efterhånden kom skriveriet til at tage lige så megen tid som advokatvirksomheden.

En medvirkende årsag til al denne artikelskrivning var, at Houghs mor var blevet alvorligt syg, og da han tog hjem for at besøge hende i 1884, opdagede han, at faderen var i store økonomiske vanskeligheder. Skriveriet var derfor en velkommen ekstraintægt, som gjorde det muligt for ham at støtte forældrene økonomisk.

I en periode arbejdede han for avisen *Des Moines Times* som forretningsfører og derefter for avisen *Register* i Ohio som redaktør. I 1889 flyttede han til Chicago for at arbejde

for tidsskriftet *American Field*. Det medførte reportagejser til forskellige "vilde" områder i bl.a. Colorado, Wyoming, Nebraska, Kansas, New Mexico og Texas.

I 1897 fyldte Emerson Hough 40 år, man var midaldrende og følte, at han til trods for hektisk virke ikke rigtig havde fået succes i livet. Samme år traf han Charlotte Cheesebro og giftede sig med hende. Det gav ham en vis ro og stabilitet i livet. Samtidig blev han spurgt, om han kunne skrive et bind i bogserien *History of the West*. Hans bidrag, *The Story of the Cowboy*, blev - selv om det var en fagbog - godt modtaget af både publikum og kritikere. Den dag i dag regnes den stadig som en klassiker indenfor genren, selv om den gode Hough er blevet grebet i et par historiske unøjagtigheder.

Modtagelsen af bogen gav igen Hough troen på, at han havde noget at bidrage med som forfatter, og frem til sin død skulle han komme til at skrive mere end 34 bøger - sammen med alle de artikler og noveller, han fortsatte med at skrive i samme tempo som tidligere.

Sommeren 1922 arbejdede han på det, som skulle blive hans sidste bog, da han måtte hospitalindlægges. I december blev Hough udskrevet og kunne tage hjem og fuldføre bogen. Men i marts måtte han tilbage til hospitalet, og en måned senere døde han.

BØGER, BØGER

Det var altså først i sit fyrretyvende år, at Emerson Hough debuterede på bogmarkedet. Efter successen med *The Story of the Cowboy* fik han blod på tanden og skrev sin næste bog i løbet af få måneder. Denne gang var det en roman, *The Girl at the Halfway House*. Den blev publiceret i 1900.

Emerson Hough, the man who wrote "The Covered Wagon," standing at the rear of a genuine old covered wagon which crossed the plains in that memorable journey of the pioneers in 1848.

Foto fra smudsomslaget til Emerson Houghs bog The Man Next Door fra 1917

Handlingen fulgte udviklingen af en kvægby i Kansas til en driftig, moderne by. Bogen fik skuffende for Hough kun lidt opmærksomhed og solgte dårligt.

Men han tabte ikke modet. Året efter udkom hans *The Settlement of the West: A Story of Transportation*, illustreret af den kendte western-kunstner Frederic Remington.

Og i 1902 var det tid til en ny roman, *The Mississippi Bubble*, som Hough baseret på en begivenhed beskrevet i Howes *Historical Collections of the Great West*. Romanen blev en stor succes og lå på fjerdepladsen på bestsellerlisten i 1902. Hough tjente over \$ 11.000 på udgivelsen. Til sammenligning kan afsløres, at han tjente ca. \$ 1.560 om året som journalist.

Samme år fik Hough også sin første Curly-historie bragt i ugemagasinet *Saturday Evening Post*. Det blev til en serie humoristiske fortællinger centreret om cowboyen Curly. De blev publiceret 1902-05 og foregik i provinsbyen Heart's Desire, som i realiteten var White Oaks. Historierne blev godt modtaget, og i 1905 omarbejdede Hough dem til romanen *Heart's Desire*.

Han mente selv, at dette var det bed-

ste, han endnu havde skrevet, hvilket eftertiden til dels har givet ham ret i. Men bogen solgte ikke, og hans royalty blev mindre end det forskud, han havde fået udbetalt.

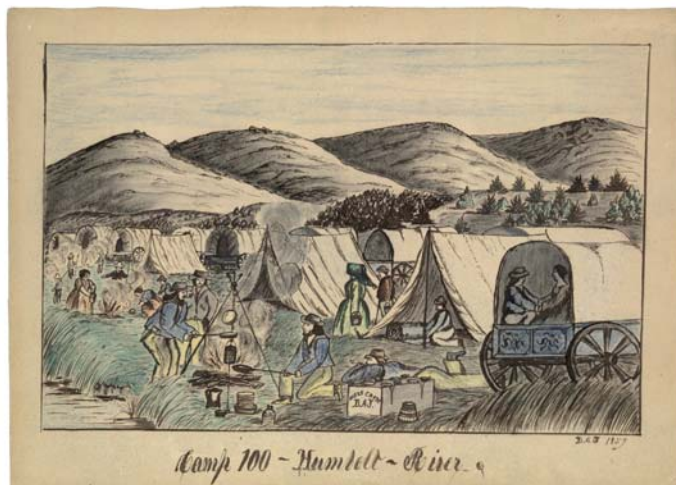
Hough fortsatte ufortrødent med at skrive fagbøger og romaner, bl.a. *The Story of the Outlaw* i 1907 - Houghs version af Lincoln County War.

1909-12 skrev han yderligere tre politiske romaner. Den første *54-40 or Fight* blev en moderat succes, men de to næste blev knapt bemærket. Emerson Hough måtte vente indtil 1922 med igen at få succes.

"EN TID, DER VAR"

Nogle år før dette blev Hough inviteret til at skrive et bind til værket *Chronicles of America*, udgivet af Yale University Press. Værkets mål var at fortælle USAs historie som "a romantic adventure of epic proportions". Det passede Hough som hånd i handske. Hvor han i *The Story of the Cowboy* og *The Story of the Outlaw* glorificerede enkeltpersoner, trak han i *The Passing of the Frontier: a Chronicle of the Old West* i 1918 de jævne nybyggere og deres stædige færd mod vest frem i lyset - og i særdeleshed de ellers anonyme kvinder.

I 1859 drog nybyggeren Daniel A. Jenks mod vest med sin familie. Undervejs førte han dagbog. Dagbogoptegnelserne blev suppleret af utallige tegninger. Til højre hans tegning af lejren ved Humbolt River. Nederst på siden ses hans tegning af overgangen ved Platte River den 8. juni 1859. Bemærk at tre prærievogne allerede har krydset floden, og at en mand står parat med en improviseret bådshage for at assistere flåden.

Researchen til den bog dannede også baggrund for en serie artikler, han skrev til *Saturday Evening Post* under fællestitlen *Travelling the Old Trails*. Disse artikler var gennemsynret af Houghs tiltagende ekstreme individualisme og patriotisme. Han anså arbejderbevægelsens og den socialistiske bevægelses vækst - specielt i Europa, men også i USA - som en trussel mod USAs samfundssystem og grundlæggende værdier. Han havde kun minimal forståelse for tidens sociale uro og internationale politik. I stedet søgte han tilflugt i sine gamle idealer fra det amerikanske vesten. "Jeg er bange for, at jeg tilhører den tid, der var ..." skrev han i et brev.

ENDELIG SUCCES

Historien om nybyggerens færd mod vest blev også temaet i *The Covered Wagon (Prærievognen)*, som udkom i 1922. Bogen bar stærkt præg af Houghs uvilje mod de moderne tider. Han idealiserede i stedet det forgangne - nybyggertiden fra midten

af 1800-tallet, og de tidligere tiders idealer og moral, som han opfattede dem. Disse temaer og Houghs holdning til dem, fandt genklang hos det brede publikum. Længelen efter, at "de gamle værdier" skulle få en renaissance, var stor.

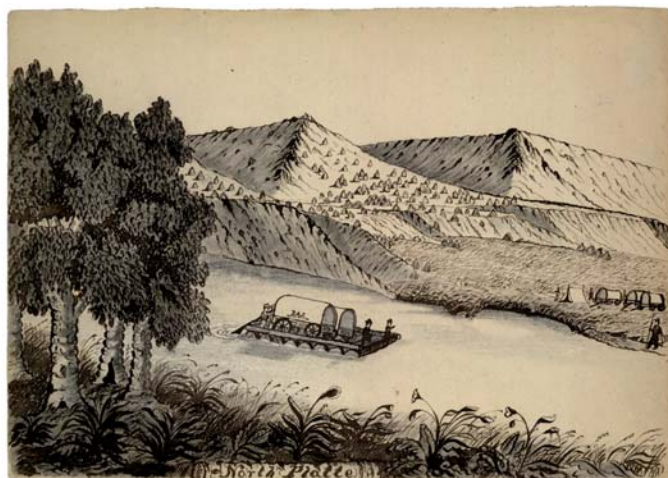
The Covered Wagon blev en bestseller, og Hollywood købte rettighederne. Filmen fra 1923 blev en endnu større succes end bogen. I løbet af seks måneder indspillede den samtlige produktionsomkostninger i kun to biografer - Criterion Theater i New York og Graumann's i Hollywood. Økonomisk set blev den tidens største filmsucces. Således gik den ialt 59 uger i Criterion Theater og passerede dermed den rekord, der var sat af D. W. Griffiths' *Birth of a Nation* i 1915.

Allerede før udgivelsen af *The Covered Wagon* var Hough i gang med en ny bog, *North of 36*, med 1870'ernes kvægdrift som tema. Bogen giver et autentisk billede af livet i Texas i det tidsrum og af, hvordan kvægdrifterne foregik, men nogen større kunstnerisk værdi har den ikke. På grund af *The Covered Wagon*-successen lykkedes det Hough at sælge bladrettighederne til *North of 36* til *The Saturday Evening Post* for \$ 15.000 og filmrettighederne til Hollywood for \$ 30.000.

Endelig opnåede han at få succes. Den 16. marts 1923 kunne han skride op ad den røde løber til premieren på *The Covered Wagon* i New York, og aviser og blade skrev side op og side ned om filmen og forfatteren - Emerson Hough!

Den 23. april overværede han - igen til stor festivitas - filmens premiere hjemme i Chicago.

Den 30. april 1923 døde Emerson Hough.

Haakon W. Isachsen er norsk forlagsredaktør, uddannet lærer og har studeret børnelitteratur ved Barnevernsakademiet i Oslo. Han har skrevet om tegneserier i flere bøger og anmeldt børnebøger.

I USA blev *The Covered Wagon* udgivet i 8 oplag, både forsiden og indholdet forblev uændret i alle oplag. Forsiden blev malet af en unavngiven kunstner.

Udgivet første gang
i USA som *Classics Illustrated*
#131 i marts 1956.

Udgivet på dansk som
Illustrerede Klassikere nr. 32
i fire oplag - det første i 1956.

Desuden udgivet som
Stjerneklassiker nr. 20.

Manus:

Anette Rubinstein

Tegninger:

Norman Nodel

Anette Rubinstein

- se biografi bog 7 side 175

Norman Nodel

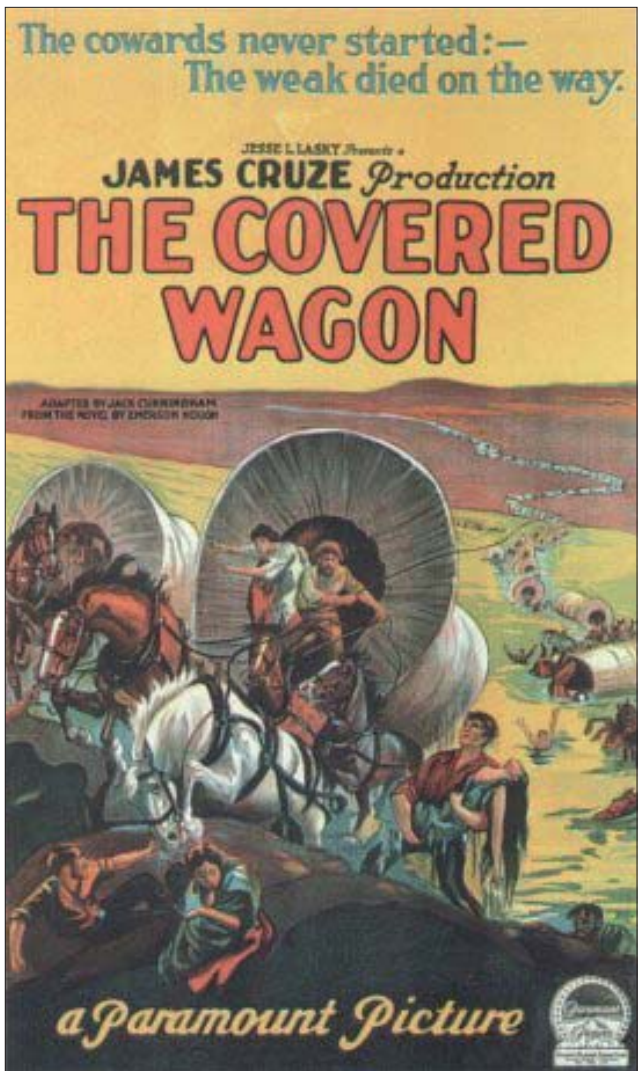
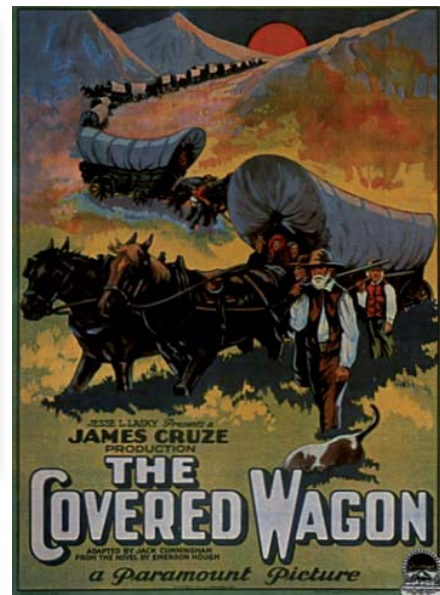
- se biografi bog 5 side 11

Herover ses den amerikanske udgave af *The Covered Wagon* og til højre den danske *Stjerneklassiker* nr. 20. Yderst til højre ses den græske 2. udgave. I Grækenland udkom ialt 276 *Klassika Eikonographimena*, hvoraf omkring et halvt hundrede havde græsk produceret indhold, som aldrig blev udgivet i andre lande. Endnu flere havde græsk produceret forsiden. Grækenland er det land i verden, hvor *Illustrerede Klassikere* er udgivet med fest numre. Men det er en helt anden historie, som vi vender tilbage til.

Den engelske originaltekst til *The Covered Wagon* kan læses på websiden
<http://www.gutenberg.org/files/13384/13384-8.txt>

Emerson Houghs "The Covered Wagon" er filmatiseret en enkelt gang. Den blev instrueret af James Cruze og havde premiere i 1923. Den populære amerikanske stumfilmstjerne J. Warren Kerrigan spillede Will Bannion, Lois Wilson udfyldte rollen som Molly Wingate og som Sam Woodhull så man den senere Errol Flynn "sidekick" Alan Hale.